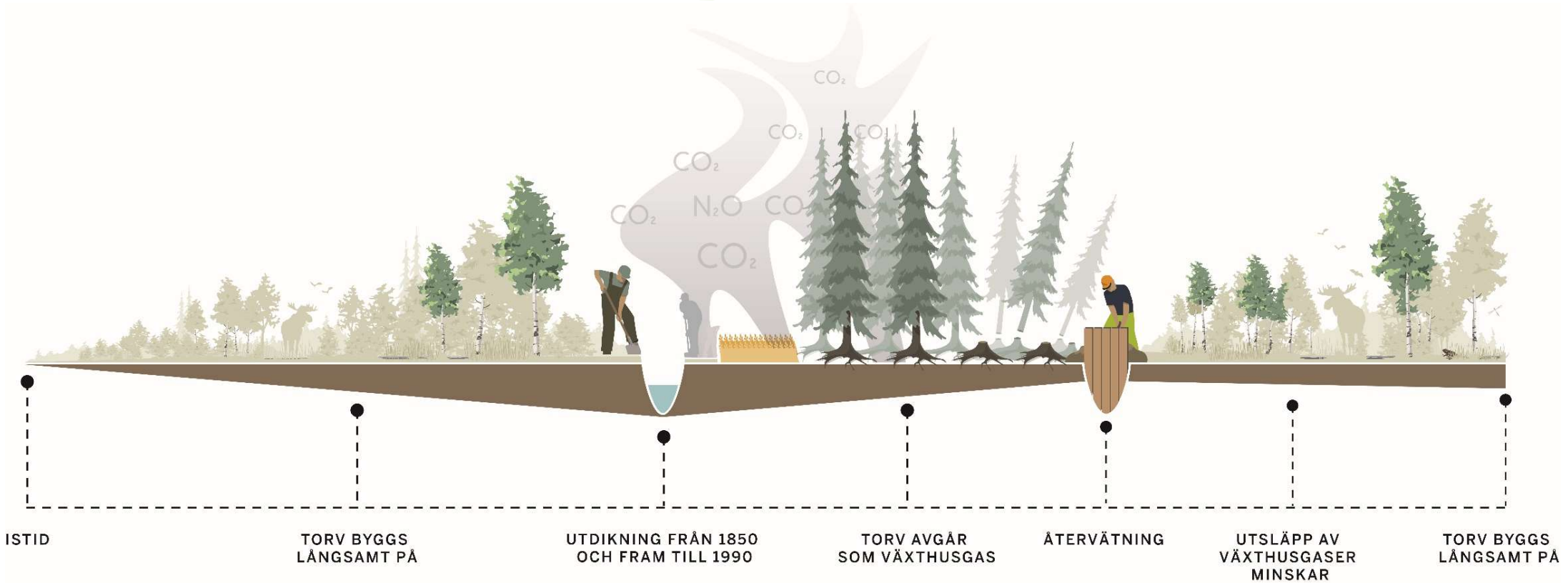

Återvätning

Klimatpåverkan från dikad torvtäckt skogsmark – effekter av dikesunderhåll och återvätning

Kunskapssammanställning och analys

framtidens skogsbruk?

Förbättrad kunskap gör att det går att räkna på klimatpåverkan från dikad torvdominerad mark

Två alternativ för torvmarker:

1. Dikesunderhåll + trakthyggesbruk
2. Återvätning + fri utveckling eller ev. hyggesfritt skogsbruk/anpassat skogsbruk

utdikning – en bakgrund

- **Mycket torvmark dikades under 1800- och 1900-talen**
- Skarp minskning av skogsdikningen från 1992
- Förbättrad kunskap över tid om dikningens klimatpåverkan
- **Förslag i den klimatpolitiska vägvalsutredningen: Återvätning av 100 000 ha skoglig torvmark till 2040 (av 800 000 ha)**

dikade
torvmarker
släpper ut
växthusgaser!

- **Hög grundvattennivå ger torvtillväxt, vattnet bevarar torven/utvecklar torvtillväxt**
- Dikning gör att syre kommer till och torven börjar brytas ner (oxideras). Växthusgaser bildas (främst koldioxidläckage).
- **Mest utsläpp från bördiga torvmarker i södra halvan av landet**
- Mycket små utsläpp från magra torvmarker i norr
- Återvätning stoppar torvnedbrytningen. Utsläppen minskar. På sikt byggs torvlagret upp igen

nettoeffekt av
återvätning i ett 100-
årsperspektiv

Marktyp

Koldioxidekvivalenter per hektar
och år

**Näringsrik dikad torvmark/organogena jordar i
södra Sverige**

6 - 26 ton

Näringsfattig dikad torvmark i södra Sverige och
näringsrik dikad torvmark i norra Sverige

1,3 – 1,4 ton

Näringsfattig dikad torvmark i norra Sverige

+/- 0 (skattningsosäkerhet)

lämplig mark för vår återvätning i skog

- **Helst bördig torvmark**
 - Gärna före detta jordbruksmark (mossodlingar)
 - Vanliga tecken på bördig torvmark är svartjord, gran, älggräs, nässlor, örter, bredbladiga gräs
 - Även magrare torvmark i södra Sverige lämplig (ej impediment)
- **Inte dikningsföretag**
- **Ingen påverkan på grannfastigheter eller viktig infrastruktur**
- **Inte för stort vattenflöde i diken som pluggas** (mindre avrinningsområden)
- Nettoyta helst minst 1 hektar med torv (> 30 cm)
- Någorlunda plan mark
- **Fungerande diken som dränerar hyfsat**
 - Annars B-avtal (ej nytt naturtillstånd)

återvätningsavtal

- 50 år - frivilligt för båda parter, följer fastigheten (skrivs in i fastighetsregistret)
- Skogsstyrelsen får återväta
 - A- resp B-alternativ (bra resp. dålig dikesfunktion, om dålig = ingen pluggning)
- Ersättning enligt tabell
 - län/bördighetsklass/A eller B
 - stödnivån gäller för marknadsvärdesminskning
 - ingen ersättning för skogen (får avverkas innan åtgärd)
- Fastighetsägaren avstår från:
 - åtgärder som sänker vattennivån (ingen rensning av diken)
 - åtgärder för ökad vattenspegel (max 10 % av områdets areal över en årscykel)
 - maskinell markberedning eller körning som orsakar körskador

pluggning – hur går det till?

Ersättning per ha, återvätningsavtal, 2023.

Ca 10 till 30 000/hektar

		Ersättning återvätningsavtal: <u>Väl fungerande diken</u> , kr/ha. Bedömd värdeminskning 35 % av markvärde:				Ersättning återvätningsavtal: <u>Dåligt fungerande diken</u> , kr/ha. Bedömd värdeminskning 20 % av markvärde:			
		A-avtal - Diken med god funktion				B-avtal - Diken med dålig funktion			
Tillväxt- område:	Omfattar följande län:	Låg bonitet	Mellan	Hög bonitet	Mycket hög bonitet	Låg bonitet	Mellan	Hög bonitet	Mycket hög bonitet
1	Norrbottnens län och Västerbottnens län	1 750 kr	1 750 kr	5 250 kr	6 825 kr	1 000 kr	1 000 kr	3 000 kr	3 900 kr
2	Jämtlands län och Västernorrlands län	1 750 kr	5 250 kr	7 000 kr	9 100 kr	1 000 kr	3 000 kr	4 000 kr	5 200 kr
3	Dalarnas län och Gävleborgs län	3 500 kr	5 250 kr	8 750 kr	11 375 kr	2 000 kr	3 000 kr	5 000 kr	6 500 kr
4A	Värmlands län, Örebro län, Västmanlands län, Uppsala län, Stockholms län, Södermanlands län och Gotlands län	3 500 kr	7 000 kr	10 500 kr	13 650 kr	2 000 kr	4 000 kr	6 000 kr	7 800 kr
4B	Västra Götalands län, Östergötlands län, Jönköpings län, Kalmar län och Kronobergs län	3 500 kr	10 500 kr	21 000 kr	27 300 kr	2 000 kr	6 000 kr	12 000 kr	15 600 kr
5	Hallands län, Skåne län och Blekinge län	5 250 kr	10 500 kr	24 500 kr	31 850 kr	3 000 kr	6 000 kr	14 000 kr	18 200 kr

God funktion: Håller grundvattenytan under 3 dm större delen av tillväxtsåsonen, Dålig funktion: gör inte det, men är ändå inte nytt naturtillstånd

Värde för "mycket hög bonitet" normalt endast i tillväxtområde 4B och 5

Mycket hög bonitet= +30% på hög bonitet

Blåbärstyp: mellan

Smalbladig och bredbladig : hög

Lågört och högört och f.d åkermark: mycket hög

Återvätning

I korthet:

Markägaren är intresserad

Vi bedömer lämplighet och båtнад

Markägaren skriver avtal med oss

och får ersättning

Vi planlägger och pluggar

